

UWAGI W RAMACH UZGODNIEN Z KOMISJĄ WSPÓLNĄ RZĄDU I SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

Informacja o projekcie:

Tytuł	Projekt ustaw o ochronie osób zgłaszających naruszenia prawa
Autor	MRIPS
Projekt z dnia	6 kwietnia 2022

Informacje o zgłaszającym uwagi:

Urząd	-----
Organizacja samorządowa	Związek Powiatów Polskich
Osoba do kontaktu	Bernadeta Skóbel
e-mail	biuro@zpp.pl
tel.	18 477 86 00

Uwagi:

Lp.	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga (np. art., nr str., rozdział)	Treść uwagi (propozycja zmian)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko resortu	Odniesienie do stanowiska resortu
1.	Art. 1 pkt 6 w zw. z art. 2 pkt 6 oraz art. 34 ust. 1 pkt 2	<p>W odniesieniu do zgłoszeń zewnętrznych oraz wskazaniu organów wykonawczych jednostek samorządu terytorialnego jako organów publicznych do przyjmowania zgłoszeń zewnętrznych pojawia się wątpliwość:</p> <ul style="list-style-type: none"> - w jakich sprawach organ wykonawczy JST będzie właściwy do przyjmowania zgłoszeń zewnętrznych, jeżeli w projekcie ustawy nie przewidziano de facto żadnych dodatkowych instrumentów prawnych mających na celu skuteczną realizację zadań następujących; - jak wskazana regulacja ma się do uprawnień organów stanowiących JST oraz wojewody w zakresie przyjmowania skarg, wniosków i 	<p>Przepis jest niejasny. Pojęcie, że organ publiczny przyjmuje zgłoszenia dotyczące naruszeń w dziedzinie należącej do zakresu działania tego organu jest niejednoznaczne. W samym projekcie ustawy nie ma przepisów rozstrzygających, które przepisy należy stosować w przypadku gdy pismo/zgłoszenie będzie wyczerpywało cechy zgłoszenia zewnętrznego, skargi lub petycji.</p>		

		petycji (w tym rozpatrywania skarg np. na działalność kierowników jednostek organizacyjnych JST).			
2.	Art. 2 pkt 12 w zw. art. 2 pkt 10 oraz z art. 23	W naszej ocenie bezpośrednio na gruncie ustawy o ochronie osób zgłaszających naruszenia prawa należy określić definicję podmiotu publicznego, z uwagi na specyficzną sytuację jednostek samorządu terytorialnego.	Zgodnie z przyjętą definicją podmiotem publicznym może być zarówno sama jednostka samorządu terytorialnego (gmina, powiat, województwo) jak i z osobna każda z jej jednostek organizacyjnych nie posiadających osobowości prawnej (oba typy mieszają się w kategorii jednostek sektora finansów publicznych, do której odwołuje się katalog z art. 3 ustawy z dnia 11 sierpnia 2021 r. o otwartych danych i ponownym wykorzystaniu informacji). Jest to o tyle istotne, że w obecnej wersji projektu kryterium granicznym dla obowiązku stosowania systemu zgłoszeń wewnętrznych nie jest zatrudnienie na podstawie umowy o pracę a wykonywanie pracy na rzecz podmiotu co najmniej przez 50 osób (zatem jest to pojęcie szersze i obejmuje również inne stosunki prawne w tym umowy zlecenia, umowy o świadczenie usług, umowy o dzieło, roboty interwencyjne, staże, praktyki, wolontariat).		
3.	Art. 7	Z uzasadnienia do projektu ustawy wynika, że co do zasady zgłoszenia anonimowe mogą nie być przekazywane, nie wynika to jednak z projektu w wersji z 6 kwietnia br. Przy czym należy podkreślić, że co do zasady to podmiot przyjmujący zgłoszenie powinien decydować, czy zgłoszenia anonimowe przyjmuje do rozpoznania.	W art. 7 projektu ustawy w brzmieniu z października 2021 r. wprost określono zasady postępowania ze zgłoszeniami anonimowymi.		

4.	Art. 8 ust. 9	Okres przechowywania danych jest zbyt krótki.	Po pierwsze w takiej sytuacji może dojść do ponownego przekazania przez zainteresowanego zgłoszenia, które było już rozpatrywane przez podmiot/organ. Po drugie podmiot prawny może mieć trudności z wykazaniem, że nie podjął wobec zgłaszającego działań odwetowych.		
5.	Art. 16	Wyłączenie odpowiedzialności powinno mieć miejsce wyłącznie w sytuacji, w której zgłaszający miał podstawę sądzić, że zgłoszenie lub ujawnienie publiczne jest niezbędne do ujawnienia naruszenia prawa.	Literalne art. 16 w aktualnym brzmieniu sugeruje, że w podanym przypadku postępowanie prawne nie mogłoby być co prawda umorzone ale i tak zgłaszający ostatecznie nie poniósł by odpowiedzialności.		
6.	Art. 23 ust. 1	Postulujemy o powrót do progu 50 pracowników. Ponadto należy określić na jaki dzień albo według jakich kryteriów ma być ustalany próg 50 osób wykonujących pracę. Zwracamy ponadto uwagę na nieprecyzyjność pojęcia „wykonywania pracy”.	Nie wiadomo czy chodzi o stan na 1 stycznia, czy wskaźnik średnioroczny. Liczba osób wykonujących pracę na rzecz podmiotu prywatnego jest wartością zmienną w ciągu roku, a samo pojęcie jest niedookreślone.		
7.	Art. 23 ust. 3	Czy w ocenie projektodawców zwolnienie będzie obejmowało gminne SP ZOZ-y, gminne instytucje kultury (np. domy kultury, muzea, biblioteki), spółki komunalne (tj. podmioty posiadające osobowość prawną)?			
8.	Art. 25 pkt 1 i pkt 3	Czy projektowane przepisy należy rozumieć w ten sposób, że sama obsługa przyjmowania zgłoszeń może być przekazana do podmiotu zewnętrznego ale już samo rozpatrzenie zgłoszenia nie?			
9.	Art. 28 ust. 4	Wnosimy o wprowadzenie możliwości stworzenia wspólnej	Jak wskazywaliśmy w uwagach zgłaszanych do projektu ustawy w		

		<p>procedury zgłoszeń wewnętrznych dla jednostek organizacyjnych tego samego powiatu.</p> <p>Ponadto zwracamy uwagę, że przepisy dotyczące wspólnej obsługi – wewnątrz jednostki samorządu terytorialnego powinny być spójne z przepisami ustrojowymi np. art. 10b ustawy o samorządzie gminnym.</p>	<p>wersji z października 2021, z brzmienia Dyrektywy wynika, że podmiotem publicznym są raczej jednostki samorządu terytorialnego a nie ich jednostki organizacyjne.</p>		
10.	Art. 28 ust. 5 i 6 w zw. z ust. 4	Przepis jest niezrozumiały – nie wiadomo kto jest administratorem danych osobowych.	Prawdopodobnie chodziło o to, że administratorem jest ten, który w umowie został wskazany jako obsługujący zgłoszenia i ich rozpatrzenie ale nie wynika to jednoznacznie z proponowanych przepisów.		
11.	Art. 28, 29, 30 i n.	Uwaga ogólna legislacyjna – projektodawcy w odniesieniu do danych osobowych w projekcie ustawy zamiennie używają pojęć „dane” i „dane osobowe” co może rodzić w przyszłości wątpliwości czy pojęcie „danych” nie ma szerszego znaczenia.			
12.	Art. 29 ust. 5	Termin niespójny z terminem wynikającym z art. 8 ust 9 projektu, ponadto nie wiadomo czy w przepisie chodzi o wszystkie dane zawarte w rejestrze dotyczące danego zgłoszenia czy tylko dane osobowe.			
13.	Art. 32 ust. 2	Jaki powinien być tryb postępowania w przypadku, gdy organ, któremu RPO przekazał zgłoszenie nie jest właściwy do podjęcia działań następczych?	W pierwszym przypadku nie wiadomo czy organ powinien przekazać zgłoszenie do kolejnego organu publicznego czy odesłać sprawę do RPO.		

		Nie wiadomo również czy w wyniku przekazania organ publiczny ma wszczynać postępowania w trybie, o którym mowa w art. 33 czy od razu przejść do realizacji właściwej procedury.	W drugim przypadku wszczęcie procedury zewnętrznej zamiast konkretnych działań następczych (np. wszczęcia postępowania administracyjnego, przeprowadzenia kontroli itp.) wydaje się mało efektywne.		
14.	Art. 38 ust. 1 w zw. z art. 43 ust 4	Co w przypadku, jeżeli dane z rejestru zostały usunięte?			
15.	Art. 40	Jak ma postąpić organ publiczny, jeżeli zgłoszenie zewnętrzne otrzyma poprzez środki komunikacji służące zwykłej działalności organu albo poprzez środek komunikacji otrzyma zgłoszenie, które nie będzie mogło być przedmiotem zgłoszenia (np. nie będzie dotyczyło spraw wymienionych w art. 3) ale będzie mogło być rozpatrzone w innym trybie.			
16.	Art. 43 ust. 4	Nie wiadomo czy w przepisie chodzi o wszystkie dane zawarte w rejestrze dotyczące danego zgłoszenia czy tylko dane osobowe.			
17.	Art. 45 ust. 3	Wnosimy aby wzór sprawozdania określony był w rozporządzeniu wykonawczym do ustawy. Przy obecnym brzmieniu podmioty uczestniczące w konsultacjach nie będą w stanie określić czasochłonności przygotowania sprawozdania oraz w jakiej szczegółowości dane miałyby być przedstawiane.			